

Belediyeler, vakıflar vb. kuruluşların düzenlediği festivallerde sahne gösterisi yapan kişilerin vergilendirilmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.35.16.01-176200-419
Tarih	25.08.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İZMİR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : .4.35.16.01-176200-419 25/08/2011

Konu : Serbest Meslek, Arızı Serbest Meslek, Ücret

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; ... Vergi Dairesi Müdürlüğü'nün ... vergi kimlik numarasında kayıtlı mükellefi olduğunuz, Türkiye'nin değişik il ve ilçelerindeki belediyelere veya festival düzenleyen vakıf ve kuruluşlara sahne gösterisi sanatları organizatörlüğü yaptığınız ve söz konusu gösterilerde yer alan kişilere yapacağınız ücret ödemelerinin ne şekilde vergilendireceği ile düzenlenecek belgeler hakkında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

A- GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesinde, "Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez." 65 inci maddesinde, "Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.

Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır..." 66 ncı maddesinde "Serbest meslek faaliyetini mutat meslek halinde ifa edenler, serbest meslek erbabıdır. Serbest meslek faaliyetinin yanında meslekten başka bir iş veya görev ile devamlı olarak uğraşılması bu vasfı değiştirmez..." hükümleri yer almıştır.

Aynı Kanunun 96 ncı maddesinde ise,"Vergi tevkifatı, ücretler dışında kalan ödemelerde gayrisafi tutarlar üzerinden yapılır. Kesilmesi gereken verginin ödemeyi yapan tarafından üstlenilmesi halinde bu vergi bilfiil ödenen miktar ile ödemeyi yapanın yüklendiği verginin toplamı üzerinden hesaplanır." hükmüne yer verilmiş olup, adı geçen Kanunun 82 nci maddesinde arızı olarak yapılan serbest meslek faaliyetleri dolayısıyla tahsil edilen hasılatın vergiye tabi arızı kazanç olduğu belirtilmiştir.

Buna göre, serbest meslek kazancının "arızı" sayılması için serbest meslek faaliyetine konu işin devamlılık arzedecek şekilde yapılmaması ve bu işin mutad meslek haline getirilmemesi gerekmektedir.

Öte yandan, aynı Kanunun 94 üncü maddesinde; "Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya ziraî işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar.

1.Hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61'inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104'üncü maddelere göre,

2.Yaptıkları serbest meslek işleri dolayısıyla bu işleri icra edenlere yapılan ödemelerden (Noterlere serbest meslek faaliyetlerinden dolayı yapılan ödemeler hariç);

a)18'inci madde kapsamına giren serbest meslekîşleri dolayısıyla yapılan ödemelerden %17,

b) Diğerlerinden %20 ..." oranında vergi tevkifatının yapılacağı hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yapılan açıklamalara göre, Türkiye'nin değişik il ve ilçelerindeki belediyelere veya festival düzenleyen vakıf ve kuruluşlara sahne gösterisi yapan kişilerin, hizmet sözleşmesine istinaden

organizatörlüğünüze bağlı olarak çalışmaları halinde elde edecekleri gelir ücret olarak nitelendirileceğinden, söz konusu ödemeler üzerinden Gelir Vergisi Kanununun 61, 94, 98 ve 103 üncü maddelerine göre gelir vergisi tevkifatı yapmanız gerekmektedir.

Öte yandan, hizmetin organizatörlüğünüze bağlı olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılması halinde ise serbest meslek faaliyeti olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Faaliyetin devamlılık arz edecek ve mutad meslek haline getirmemesi halinde ise bu faaliyet arızı serbest meslek faaliyeti olarak değerlendirilmesi mümkün bulunmakta olup, her iki durumda da yapılan ödemelerden Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi hükmü gereğince gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir. Ayrıca, serbest meslek kazancının arızı kazanç olarak değerlendirilmesi halinde, adı geçen Kanunun 82 nci maddesine göre bir takvim yılında arızı kazanç dolayısıyla elde edilen gelirlerin toplamının (278 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 2011 yılı gelirlerine uygulanmak üzere)19.000 TL. kısmı gelir vergisinden müstesnadır. Elde edilen kazancın vergiden müstesna tutarı aşması halinde yıllık gelir vergisi beyannamesi verileceği tabidir.

B- VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

Kayıtların tevsikine ilişkin düzenlemeler 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 ve müteakip maddelerinde yapılmış olup, anılan Kanunun "Serbest Meslek Makbuzu" başlıklı 236 ncı maddesinde; "Serbest meslek erbabı, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteride bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetindedir." hükmü yer almakta olup, sözkonusu Kanunun "Ücret Bodrosu" başlıklı 238 inci maddesinde ise; "İş verenler her ay ödedikleri ücretler için (ücret bodrosu) tutmaya mecburdurlar. ..." hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca, konuya ilişkin olarak yayımlanan 221 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "4. Diğer Hususlar " başlıklı bölümünde; "30. Serbest meslek faaliyetini arızı olarak yapanların defter tutma ve belge düzenleme zorunlulukları bulunmamaktadır. Ancak, bu kimselerin yaptıkları hizmetler karşılığında kendilerine yapılan ödemelerin Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden aynı Kanunun 234 üncü maddesi hükmü çerçevesinde "Gider Pusulası" ile tevsik edilmesi uygun bulunmuştur. Diğer yandan, Vergi Usul Kanununun 242 nci maddesi uyarınca, arızı olarak yapılan serbest meslek faaliyeti ile ilgili giderleri ispat edecek belgelerin muhafaza edilmesi gerekmektedir." açıklamasına yer verilmiştir.

Faaliyetinize ilişkin ödemeleriniz için yukarıda yer alan hükümler çerçevesinde belge düzenlemeniz gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026